

'HET SCHEEP(S)JOURNAAL'

Officieel orgaan van de werkgroep genealogie van de
Familiestichting Scheepbouwer.

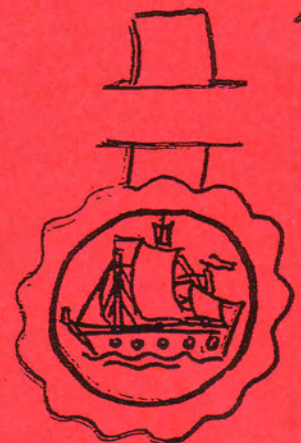

Dordtsche Boeier midden 17^e eeuw met mars[top]zeil en blinde.

"Een Boeyer Het Seyl en Fock elck op een zij Met Stijve koelt maect goede tij".

(zie voor verdere toelichting het artikel op pagina 15 e.v.)

Jaargang 11 nummer 4 december 2009

IN DIT NUMMER:

1.	Van de redactie	pagina	3
2.	De oudste, de jongste en geboorten	pagina	5
3.	Verjaardagen en jubilea	pagina	8
4.	In Memoriam	pagina	12
5.	Familie(s) verhalen	pagina	15
6.	Uit de pers	pagina	23
7.	Reacties van lezers	pagina	23
8.	Financiën	pagina	23
9.	Tenslotte	pagina	24

1. Van de redactie.

Op het moment dat ik dit schrijf - eind oktober - beheerst de herfst alweer een tijdje het weerbeeld in ons landje. Het heeft ons over het algemeen goed weer gebracht. Echt een 'indian summer', zoals ze dat in Canada plegen te zeggen. Alleen niet met die geweldige kleurenpracht die je vaak ziet op herfstfoto's uit die streken.

Ik vraag me weleens af waardoor dat komt. Je hoeft maar naar de Belgische Ardennen te gaan om diezelfde kleuren te zien. Ze hebben daar toch ook over het algemeen dezelfde soort loofbomen, maar het blad kleurt zoveel mooier dan hier.

Mocht er onder de lezers iemand zijn, die daar een verklaring voor heeft, dan hoor ik die graag!

Canada, het woord is hiervoor al even gevallen. Je kunt zeggen dat de eerste impact van ons bezoek aan de familie daar wat is gezakt, maar het contact met een deel daarvan is sindsdien veel intensiever geworden en het grote voordeel is, dat we nu weten wie met wie mailt.

De lezer zal in dit en komende nummers wat vaker informatie over onze familie in Canada en hun wedervaardigheden tegenkomen.

Na een heel lange periode hebben we weer een nieuwe jongste Scheepbouwer en wel sinds 2 september, toen **Alisha Scheepbouwer**, achterkleinkind van onze donateur Pieter Johan Scheepbouwer en zijn echtgenote uit Amersfoort, het levenslicht zag. Zie voor meer informatie de desbetreffende rubriek.

Het tweede deel van dit redactionele commentaar dateert van begin december, de 7^e om precies te zijn en inmiddels heeft Sint Nicolaas ons landje al weer verlaten en neemt de Kerstman het bewind over. Ook weer een garantie voor een sfeervolle en gezellige familietijd. Voorwaarde is dan natuurlijk wel, dat je over familie beschikt om die tijd daarmee door te brengen. Ik hoop van harte, dat dat veel - zo niet alle - van onze lezers gegeven is.

Gaf ik net al aan, dat onze rubriek 'de jongste' een nieuwe lijstaanvoester heeft, ook in de rangorde van 'de oudste' is na lange tijd verandering opgetreden. Vorige week kreeg ik - toch nog onverwacht - bericht van het overlijden op 30 november jl. van **Elisabeth Scheepbouwer** uit Grijpskerk. Op Sinterklaasdag hebben wij haar naar haar laatste rustplaats gebracht. Ze bereikte de hoge leeftijd van ruim 101 jaar. Meer hier over in de desbetreffende rubriek.

Graag wil eindigen met u allen, mede namens alle andere bestuursleden, plezierige feestdagen te wensen en de hoop uit te spreken, dat het voor ons liggende jaar ons zoveel mogelijk voorspoed en geluk zal brengen.

Tijdens onze laatste bestuursvergadering hebben we de kas nog even omgekeerd, om te zien of er een mogelijkheid was om onze beste wensen ook van een tastbare blijk van onze erkentelijkheid voor jullie trouw aan het werk van de stichting te voorzien.

Helaas, rekeninghoudend met de productiekosten van dit laatste nummer was het saldo vrijwel nul. Het zat er dus niet in.

Door een extradonatie van iemand, die verder onbekend wil blijven, vindt u ingesloten toch een klein geschenk. Omdat er van ons verder geen tegenprestatie werd gevraagd en het dus niet om omkoping gaat, hebben wij - mede uit uw aller naam - die schenking in dankbaarheid geaccepteerd. Wij hopen dat u in het komende jaar de pen in gezondheid mag gebruiken.

Mochten er onder onze donateurs nog meer 'maecenassen' zijn, dan vinden zij het nummer van onze girorekening achter in dit blad. Geheimhouding verzekerd!

Otto Scheepbouwer.

2. De oudste, de jongste en geboorten.

De oudste

Sinds eind december 2004 was er geen wijziging meer opgetreden in de ranglijst van de oudste Scheepbouwer. Voor zover mijn gegevens reiken, was dat **Elisabeth Scheepbouwer** uit **Grijpskerk**. Zij werd op **26 april 1908** geboren in Utrecht, maar was nu dus al jaren Groningse.

Zij was dit jaar **101 jaar** geworden en was daarmee, voor zover ik kan nagaan, opgeklommen tot de oudste levende Scheepbouwer ooit.

Haar neef Jan Willem van Brussel mailde ons onlangs, dat haar gezondheid achteruitging. Ze kwam niet meer uit bed en ze wilde eigenlijk ook niet verder leven. Zeer begrijpelijk op zo'n hoge leeftijd.

Toch nog onverwacht kwam op 30 november 2009 het bericht via de mail dat zij die morgen was overleden en dat de begrafenis op zaterdag 5 december zou plaatsvinden.

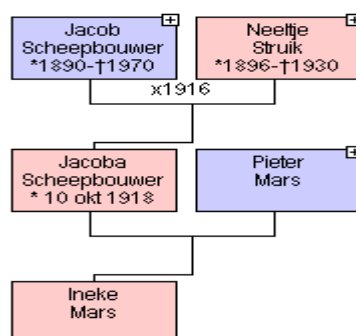
Namens onze stichting hebben Florry en ik haar samen met familie en vrienden naar haar laatste rustplaats gebracht.

Zie daarvoor de rubriek 'In Memoriam', op pagina 12.

Het vorenstaande leidt er toe, dat er een nieuwe oudst levende Scheepbouwer als lijstaanvoerder van deze rubriek optreedt. Uit de databank komt nu **Jacoba (Coba) Scheepbouwer**, geboren 10 oktober 1918 te Zandijk (Zaanstad.), naar voren. Zij is nu met haar **91 jaar** dus de oudste. Wel een groot verschil met Elisabeth.

We kunnen er gevoeglijk wel van uitgaan, dat het lang zal duren voordat we weer zo'n oude vertegenwoordiger van onze familie zullen tegenkomen.

Coba is de dochter van Jacob Scheepbouwer en Neeltje Struik. Zij is een achternicht van mijn vader en kwam vroeger geregeld bij ons thuis.

Zie hierboven een klein deel van de stamboom.

De jongste

Met de geboorte op 29 juli 2008 van **Jelte** Scheepbouwer werd de plaats van jongste Scheepbouwer destijds door hem van zijn broer Thijs overgenomen.

Regelmatig plaatste ik sindsdien op deze plek een oproep voor meldingen van later plaats gehad hebbende geboorten. Tevergeefs. Maar ziet, opeens gebeurt het toch: **Jelte** wordt ingehaald en wel door **Alisha**, dochter van John en Mellanie Bouwman en het eerste achterkleinkind van onze donateurs Pieter Johan Scheepbouwer en zijn echtgenote uit Amersfoort.

Wij wensen ouders en (achter)grootouders van harte geluk met de geboorte van deze prachtige loot aan de Scheepbouwerstam.

Voor je het weet, is Alisha al weer zover!

*Negen maanden van geduld,
In mama's buik door liefde omhult
Ons leven kan niet meer stuk.
Tij bent het bewijs van ons geluk,
Feder, lief en nog zo klein
Een stil moment om
dankbaar te zijn. Vol trots
Laten wij u horen dat onze kleine*

Alisha is geboren!

*Op Woensdag 2 September 2009
om 14.06 is geboren onze dochter:*

*Alisha Scheepbouwer
Haar gewicht is 3660 gram
En is 48,5 cm groot.....*

*De trotse papa en mama zijn :
John scheepbouwer*

*&
Mellanie bouwman
Weberstraat 58 E
3816VH Amersfoort
06-44659479 06-17145511*

Het geboortekaartje en een foto van de 1 dag oude Alisha.

3. Verjaardagen/jubileea.

M	D	W	D	V
30	31	1	2	3
6	7	8	9	10
13	14	15	16	17
20	21	22	23	24
27	28	29	30	1

Verjaardagen:

Onderstaand volgen de jarigen en de huwelijksjubilarissen uit de maanden januari, februari en maart 2010.

januari:

02	Adriana Johanna	83 jaar
03	Redmar Renato Peil	10 jaar
06	Margo Cornelia Kluit	81 jaar
09	Pieter van Konijnenburg	90 jaar
13	Alida Clasina Schultz	81 jaar
	Reno M.G. Stam	45 jaar
	Tristan D. Evenson (Can.)	10 jaar
15	Kitty	25 jaar
17	Evelien Gerrits	25 jaar
18	Aleida	89 jaar
20	Alie Woldendorp	85 jaar
21	Gordon Brian (Can.)	50 jaar
23	Divano Anthony Job	05 jaar
26	Iwan Karel Hoelen	81 jaar
	Piet Otto Boersen	70 jaar
	Bianca Jon van Havezaat	35 jaar

28	Grietje Hendrika	85 jaar
	Theresia J.H. Coopmans	55 jaar
31	Catharina B. Veldhoen	65 jaar
	Pieter Sanders	55 jaar

februari:

02	Antonius Petrus Goverde	75 jaar
	Sabrina	30 jaar
07	Hendrik Zandijk	81 jaar
	Johannes	60 jaar
11	Geertruida Maria	45 jaar
15	Annie Fillekes	70 jaar
19	Suzanne van den Bosch	20 jaar
21	Clara de Feij	89 jaar
	Johanna Cornelia Neijhoft	70 jaar
24	Louise Willemina Aletta	50 jaar
	Daan Brouwer	10 jaar
28	Matthijs Wouter de Pee	81 jaar
	Anita Johanna Maria	35 jaar

maart:

06	Adriana	83 jaar
07	Toos van der Slot	55 jaar
19	Cody William (Can.)	15 jaar
	Kimberly Brook (Can.)	15 jaar
22	Cornelia Elisabeth	55 jaar
25	Hendrina	50 jaar
	Jenneke Christina	50 jaar
	Daniël Vlasveld	15 jaar
27	Schelte	89 jaar
28	Wilhelmus Franciscus B.	40 jaar
29	Robert	65 jaar
	Sonja	50 jaar
31	Gretha Hoepelman	86 jaar
31	Myrthe Janssens	08 jaar

Nota bene:

Voor de goede orde merk ik nog maar eens op, dat ik niet kan instaan voor de volledigheid en/of de juistheid van de hierboven vermelde feiten, omdat mijn databank niet volledig up-to-date is. Als ik daardoor ongewild personen in de bovenstaande lijst heb opgevoerd, die niet meer in leven zijn, dan betreur ik dat.

Graag ontvang ik daarover dan een reactie (met vermelding van de juiste gegevens), zodat de fout kan worden hersteld.

Zijn er personen niet opgenomen, die er wel in hadden behoren te staan, dan verneem ik dat ook graag.

jubilea

Dankzij de hulp van de helpdesk van mijn genealogieprogramma GDP, in de persoon van Herman Veerkamp (ook een trouwe lezer van ons journaal), kan ik niet alleen een actuele verjaardagskalender samenstellen en printen, maar ook heb ik ook weer toegang tot huwelijksjubilea.

Omdat echter nogal wat trouwdata (en soms overlijdensdata) ontbreken, is de uitkomst vaak nogal twijfelachtig. In het onderstaande overzicht heb ik mij vooral beperkt tot een opsomming van jubilea, die daadwerkelijk ook zullen worden gevierd.

Om in de toekomst toch weer zoveel mogelijk alle jubilea te kunnen presenteren, roep ik graag uw hulp in. Weet u van een huwelijksjubileum af, dat niet in de opsomming staat, **geef mij dan even een belletje of mail mij de gegevens. Bij voorbaat dank.**

januari:

geen jubilea

februari:

**Adrianus Johannes (Ad) Scheepbouwer
en
Elisabeth Bode**

zijn op 4 februari 2010

25 jaar gehuwd.

Gerrit Cornelis ten Cate

en

Margo Cornelia Kluft

zijn op 16 februari 2010

55 jaar gehuwd.

Leonardus Lambertus Petrus Nicolaas Huijsmans

en

Bianca Graciella Scheepbouwer

zijn op 24 februari 2010

15 jaar gehuwd.

maart:

Robert Scheepbouwer

en

Cornelia van der Leist

zijn op 5 maart 2010

40 jaar gehuwd.

Otto Scheepbouwer

en

Florance Hoelen

zijn op 21 maart 2010 voor de wet en op 11 mei 2010 voor de kerk

50 jaar gehuwd.

Alle bruidsparen van harte en maak er een (groot) feest van!

4. In Memoriam.

Zoals in het redactioneel, zowel als in de rubriek 'de oudste' werd vermeld, is op 30 november 2009 in Grijpskerk in Groningen het oudste lid van onze familie in de leeftijd van ruim 101 jaar overleden: **Elisabeth Scheepbouwer**.

Samen met Florry ben ik zaterdagmorgen 5 december vroeg richting Grijpskerk vertrokken om haar, mede namens onze stichting en haar donateurs, de laatste eer te bewijzen. Wij hadden een bloemstuk meegenomen, met een kaart met de volgende inhoud:

Aan de familie van Elisabeth Scheepbouwer,

Namens de leden van onze familie, verenigd in bovengenoemde stichting, betuig ik u ons diepgevoeld medeleven met het verscheiden van uw zuster, schoonzuster en tante.

Ondanks de zeer hoge leeftijd die zij mocht bereiken, ben ik er van overtuigd dat zij een lege plaats achterlaat.

In onze stichting zal zij voortleven als de oudste Scheepbouwer tot nu.

Ik wens u namens ons allen de kracht dit verlies te dragen.

Otto Scheepbouwer

De dankdienst werd gehouden in de aula te Grijpskerk (voorheen de Doopsgezinde Kerk). Het was een indrukwekkende plechtigheid in aanwezigheid van een neef, vier nichten en een achternichte, veel personeelsleden van het verzorgingshuis (waar ze ruim 25 jaar van haar leven, eerst zelfstandig, later intern) haar leven doorbracht en een aantal goede vrienden. Er werd o.a. gememoreerd dat zij een stevige, maar ook warme persoonlijkheid was, die het hart op de tong droeg.

Zij vertelde graag hoe zij in haar jeugd een kasplantje was geweest, waarvan de artsen voorspelden, dat zij niet oud zou worden. Lachend zei ze dan: 'ik zou die dokters nu nog wel eens willen spreken'. Het laat zich raden dat die allemaal al lang zijn overleden!

Ze was de vierde in leeftijd uit een gezin met 16 kinderen. Een ijzersterk geslacht. Alle kinderen zijn volwassen geworden en er is er niet één onder de 70 jaar overleden. Er leven nu nog een broer en drie zussen, allen in de leeftijd tussen 81 en 89 jaar. Drie andere kinderen behaalden een leeftijd tussen 90 en 97 jaar.

Het algemene gevoel was, dat het zo goed was. Ze had gelukkig geen erg lang ziekbed gehad. Ze was een diep gelovige vrouw en ze verlangde naar de ontmoeting met haar Schepper. Die ontmoeting is haar nu gegund!

Foto: Jan W. van Brussel (neef)

God is getrouw

Door God thuisgehaald onze lieve zuster, schoonzuster en tante

Elisabeth Scheepbouwer

* 26 april 1908
Utrecht

† 30 november 2009
Grijpskerk

De familie Scheepbouwer

De dankdienst voor haar leven wordt gehouden op zaterdag 5 december om 11.00 uur in de aula te Grijpskerk, voormalige doopsgezinde kerk, ingang Herestraat 18. Aansluitend vindt de begrafenis plaats op de algemene begraafplaats te Grijpskerk.
Nadien is er gelegenheid tot condoleren in de aula.

Onze dank gaat uit naar het personeel van de Wierde voor de liefdevolle verzorging en verpleging.

Correspondentieadres: Stationsstraat 22, 9843 AE Grijpskerk.

5. Familie(s) verhalen.

Onze onvolprezen secretaris, Len Stronk-Scheepbouwer, is voor dit nummer in de historie van de scheepvaartindustrie in Dordrecht ten tijde van het leven van Jan Caspersz gedoken.

Gelet ook op eerdere historische verhalen van haar hand, lijkt zij zich te ontwikkelen tot onze familiehistoricus. Een ontwikkeling, die m.i. van harte mag worden toegejuicht!

DORDTSCHES SCHEPEN IN DE EERSTE HELFT VAN DE 18^E EEUW.

Dordtsche Boeier midden 17^e eeuw met mars[top]zeil en blinde. De bijbehorende tekst luidt:

Een Boeyer Het Seyl en Fock elck op een zij

Met Stijve koelt maeckt goede tij.

(Voor een verklaring van de begrippen, zie aan het eind van dit artikel).

Onze voorvader Jan Caspersz gaat in Dordrecht, na zijn aankomst vanuit Mühlheim, aan de slag als blokmaker. Blokken zoals zij worden gebruikt op zeilschepen. Op oude scheepsmodellen of op afbeeldingen van schepen uit die tijd is goed te zien hoeveel er wel niet nodig zijn op een getuigd schip waar men de wateren mee bevoert.

In het jaar van zijn aankomst is Dordrecht veel scheepswerven rijk, het moet hem niet aan werk hebben ontbroken.

Len stuurde deze kaart, die ze vond in het Museum van Gijn in Dordrecht, met de opmerking: 'er was zo te zien een aardige marktvoor de blokken van onze voorvader(s)!'

Hoe komt het dat Dordrecht zoveel scheepswerven heeft?

Allereerst vanwege de centrale functie van Dordrecht. De Graven van Holland geven Dordrecht het privilege van het stapelrecht. Dat houdt in dat alle goederen die over de Maas en Lek langs Dordrecht komen, na het betalen van tol bij de vele grafelijke tolplaatsen, in Dordrecht aan land moeten worden gebracht om via een vooraf door hen vastgestelde prijs daar te worden verhandeld.

Hout dat uit Duitsland komt, passeert de tolleren en komt als vanzelf in Dordt terecht. Rondom de verwerking van dit hout, dat veelal met vloten de rivieren af is komen zakken, ontstaat een complete industrie. De vloten moeten uit elkaar worden gehaald en wat is er dan handiger om het ook hier te verwerken? Zo ontstaat een scheepsindustrie, (werven en reparatiewerven), met toeleveranciers als zeil- en blokmakers, touwslagers, ankermakers etc.

Echter, juist in de tijd dat Jan Caspersz zich in Dordrecht vestigt, is de scheepvaartindustrie een beetje aan het tanen. De Duitse bossen raken uitgeput terwijl in Noorwegen, waarvan het hout in Amsterdam en in de Zaanstreek wordt verwerkt, nog geestdriftig gekapt wordt.

Dat er desondanks nog volop schepen worden gebouwd komt door het systeem van de gilden. In de gilden is bijna de gehele arbeidsmarkt georganiseerd. Iedere vakbroeder moet hierbij aangesloten zijn en wekelijks een bedragje afdragen van waaruit voor zieke leden wordt gezorgd en bij overlijden voor de weduwen. Bij de begrafenis fungeren de leden als dragers en veel gilden hebben in Dordrecht een eigen grafkelder.

De gilden beschermen door protectionistische maatregelen de arbeidsmarkt en zorgen zo voor voldoende werk voor hun leden. Zo mogen bijvoorbeeld de beurtschippers die op Dordrecht varen dit alleen doen in schepen die in Dordrecht gebouwd zijn. Hetzelfde geldt voor leden van het schippersgilde, ook zij mogen alleen varen op schepen die van Dordtse werven komen. In de eerste helft van de 18^e eeuw zijn er nog zo'n 30 scheepsbouwers actief. Hoewel, zij verliezen uiteindelijk de slag. In de 19^e eeuw zijn er nog maar enkelen over, waarschijnlijk doordat zij niet bijtijds de bakens hebben verzet en ijzeren schepen zijn gaan bouwen.

Maar dat is weer een heel ander verhaal.

De Gilden zijn in 1734, toen onze voorvader voet aan land zette, dus nog steeds actief. Pas in de Franse tijd houden zij op te bestaan. Lodewijk Napoleon heft ze allemaal op en stelt in plaats daarvan de Kamers van Koophandel in. Hij maakt in 1795 ook een einde aan het stapelrecht, het privilege dat Dordrecht zo lang bezat.

Welke schepen glijden er in rond 1734 zoal van Dordtse hellingen?. In Museum van Gijn zijn nog vele scheepsmodellen uit die tijd te zien. Zij hebben bijzondere namen: er is een Dordtse Bol, een Dordtse Kuul en nog meer van deze ronde en gezellige namen zoals: Dordtse Boeier (zie afbeelding), een van de snelste zeilschepen van de binnenvaart. Deze laatste werd uiteindelijk het pleziervaarttuig bij uitstek, de mast kon gestreken worden, het had een kajuit, een vooronder en een stuurkuip. Van de kajuit kon het dak verwijderd worden.

De Dordtse Kuul diende voor het vervoer van steenkool, de Kaag is eveneens een schip dat veel op de Dordtse werven wordt gebouwd. Het was een zogenaamde lichter. Zeeschepen met een lading bestemd voor Rotterdam moeten in verband met ondiepten op de route hun lading bij Brouwershaven of Hellevoetsluis lossen in binnenschepen, lichters. Deze lichters zijn vaak van het type Kaag. Het poonschip heeft buitengewoon weinig diepgang en zij doen dienst als beurtschepen voor vracht- en personenvervoer in Zuid-Holland, Zeeland en Noord-Brabant, maar varen ook als beurtschip naar Duitsland. Zelfs bij veel wind en sterke zeeegang kunnen deze schepen met vol tuig zeilen.

En dan is er nog het welbekende fluitschip. Het fluitschip heeft een brede romp en smal dek. Deze constructie diende om tolkosten te besparen bij de Scandinaviërs, waar de breedte van het dek telde bij het berekenen van de tol die op de Sont werd geheven. **Wij blijven toch zuinige Hollanders!**

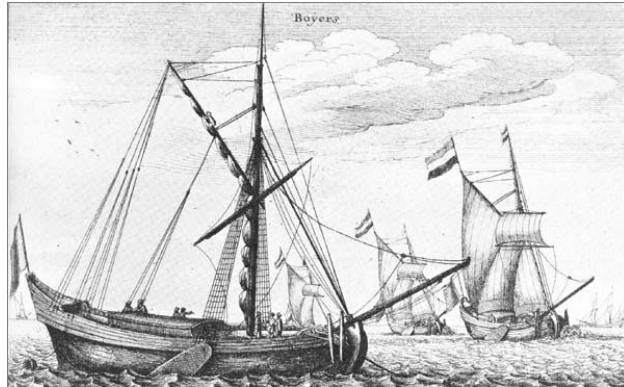
Fregatten worden vooral gebouwd bij het uitbreken van de 4^e Engelse Oorlog toen er dringend behoefte was aan meer en betere schepen. Eigenlijk zorgde deze zeeoorlog voor een flinke opleving van de Dordtse scheepsindustrie.

Tot zover een kleine opsomming van de schepen die en het zicht op de arbeidsmarkt dat Jan Caspersz aantrof toen hij voet aan land zette in Dordrecht.

Dordrecht

oktober 2009

Len Stronk-Scheepbouwer

Zeegaande boeiers. Gravure van Wenzel Hollar [1647].

Verklaring van enkele gebruikte begrippen:

MAST(TOP)ZEIL: zeil gevoerd boven het grootzeil aan de marsra, onder het bramzeil. Er zijn onder- en boven (top) marszeilen. Elke mast heeft bovendien zijn eigen bram- en mastzeilen, die elk weer een eigen naam hebben.

BLINDE: Waterzeil. Zeil dat meestal bij weinig wind en voor de windse koersen, onder de fokkeloet of kluiverboom gevoerd wordt (zeil aan de boegspriet).

STIJVE KOELT: Dichte of stijve koelt is een frisse bries of vrij krachtige wind.

Bezoekje in de Hoekse Waard.

Onderstaand ook nog een verslagje van een familiebezoek aan Willy en Nico Fillekes-Scheepbouwer in Oud Beijerland.

Familiebezoekjes kunnen zó leuk zijn! Omdat wij graag wat meer willen weten over de voorouders van de familie. Fillekes-Scheepbouwer in Oud-Beijerland gaan wij (Jacqueline Scheepbouwer, Trudy Scheepbouwer en Len Stronk-Scheepbouwer) er op een zonnige zondagmorgen heen.

Wij worden met zoveel gastvrijheid ontvangen en het is eigenlijk zó gezellig dat wij bijna niet aan de verhalen van de ouders, grootouders, grootgrootouders toekomen.

Wij bekijken foto's die ruim voorradig zijn, krantenknipsels, we maken haastig aantekeningen, maar genieten nog het meest van de geweldige verhalen over het eigen bedrijf van de familie. Fillekes, een goedlopende viszaak in Delfshaven.

Delfshaven is nu gerenoveerd, er zijn veel nieuwe bewoners gekomen, maar vóór die tijd speelde zich hier blijkbaar heel wat af.

Met veel respect horen wij hoe het echtpaar Fillekes zich staande hield in deze snel veranderende wijk. Je hebt er eigenlijk geen idee van hoe dat er aan toe gaat. Niet alleen bedienen zij hun klanten met 1^e kwaliteit verse vis, maar het lijkt erop dat zij ook fungeren als hulpverleners met een open oog voor de noden om hen heen. Lekkere hapjes worden toegestopt aan diegenen die het niet kunnen betalen, kleding uitgereikt aan mensen die dat hard nodig hebben, er wordt geholpen met het schrijven van brieven.

Een sociale functie hebben zij, zo vanachter de toonbank, zeker. Als beiden op hun praatstoel zitten dan tuiten je oren. Met veel humor wordt de ene anekdote na de andere opgedist, teveel om op te noemen. De verhalen tuimelen over elkaar heen. Zij hebben heel wat gezien en meegemaakt die twee. Genoeg voor een boek!

Terugdenkend ben ik van mening dat zij hun wetenswaardigheden inderdaad in boekvorm zouden moeten uitgeven. De viszaak is inmiddels verkocht en beiden genieten van hun mooie huis in de prachtige Hoekse Waard, van de gezelligheid rondom en van de welverdiende vrije tijd.

Hun klanten van destijds denken met veel weemoed terug aan de heerlijke vis die zij er kochten: op internet trof ik deze hartenkreet bij Rotterdams punt.nl.: *"weet je soms ook nog visboer Fillekes in de Spanjaardstraat. Daar haalden wij altijd de gebakken scholletjes, nooit meer zulke lekkere vis gegeten"*,

Het pand waarin de viswinkel was gevestigd wordt vermeld in boeken over het Rotterdam van weleer, het was een van die van oudsher bekende zaken die eigenlijk niet hadden mogen verdwijnen. De naam Fillekes werd héél vroeger ook wel geschreven als Filkis, maar aan deze stamboom gaan wij niet beginnen. Met die van de Scheepbouwers hebben wij onze handen al aardig vol.

De info over de ouders, grootouders en grootgrootouders van de Scheepbouwer-kant houdt u dus nog van ons tegoed. Wij moeten het nog even op ons laten inwerken. Zoals gezegd het onthaal was zó geweldig dat wij de reden van ons bezoek wat uit het oog verloren.

Trudy, Jacqueline en Len

0-0-0-0

Dit nummer begint een beetje op een **LEN-SPECIAL** te lijken, (is dat net zoiets als de *LINDA GLOSSY?*), want tot slot kwam Len ook nog even terug op de kwestie van de boekenlegger, die wij vorige keer aan u voorlegden:

"Verder heb ik een adressenboek 1938 de namen gevonden van diegenen die in de Jacob Catsstraat woonden en er blijkbaar ook een drukkerij hadden. Grappig is dat wij er in die tijd vlakbij woonden, maar ik mijn ouders er nooit over heb gehoord. In de Jacob Catsstraat woonden H., C.J. en L. Scheepbouwer. De adressenboeken staan op internet. Met wat intensiever speurwerk zouden we daar nog wat meer te weten kunnen komen denk ik. Mijn ouders woonden in 1938 op de Krispijnseweg, later zijn zij verhuisd naar de Bosb. Toussaintstraat. Beide locaties zijn vlakbij de Jacob Catsstraat. De huisjes in deze straat waren klein, het is bijzonder dat zij er met 3 man/vrouw woonden en er bovendien nog een bedrijfje hadden. Op nr. 35 is hier niets meer van te zien (indien deze nummering overeind gebleven is)"

Die boekenlegger heeft nog een reactie opgeleverd:

Beste Familie,

Ik reageer naar aanleiding van het artikel over de vondst van de bladwijzer van drukkerij Scheepbouwer.

Mijn vader kwam namelijk in zijn jeugd regelmatig bij zijn opa, Huibert Scheepbouwer, die een drukkerij had of er werkte? Als detail vertelde hij dat zijn opa altijd pikzwarte handen had van de inkt. Als hij daar onder de middag was, vroeg zijn opa of hij een boterham wilde die hij met 1 of 2 handenvast moest houden. Als hij dan om een boterham vroeg die hij met twee handen vast moest houden kreeg hij een boterham die zo dun was dat ie zo wat uit elkaar viel.

Verder vertelde mijn vader dat zijn opa ook in de oorlog wel drukwerkjes verzorgde. Hier ging hij echter niet diep op in omdat hijzelf ondergedoken heeft gezeten in de oorlog. Mijn vader Huibert Scheepbouwer woonde in de Eigenhaard te Dordrecht. Zijn ouders zijn Adrianus Johannes Scheepbouwer en Anna Agatha Breet.

Tot slot hebben we nog een uitbreiding voor de stamboom. Onze dochter Ingrid Scheepbouwer is op 18 september jl gehuwd met R.N Bakker geb datum 19-11-1981 te Alkmaar.

Met vriendelijke groet

Adrie Scheepbouwer

En tot (voorlopig) slot kreeg ik eind november een telefoontje van Huibert (!) Kroes, die vertelde dat hij recent van zijn neef Joop Scheepbouwer had gehoord over de naspeuringen naar de boekenlegger.

'Dat moet van mijn grootvader Huibert Scheepbouwer zijn geweest' had hij direct begrepen en vroeg Joop om een manier om met mij in contact te komen. Aldus geschiedde.

Zijn grootvader Huibert Scheepbouwer, gehuwd met Adriana Johanna Beenhakker, had in een schuur achter zijn huis aan de Jacob Catsstraat 35 in Dordrecht een kleine drukkerij annex boekenuitleen, die zulke boekenleggers had uitgegeven.

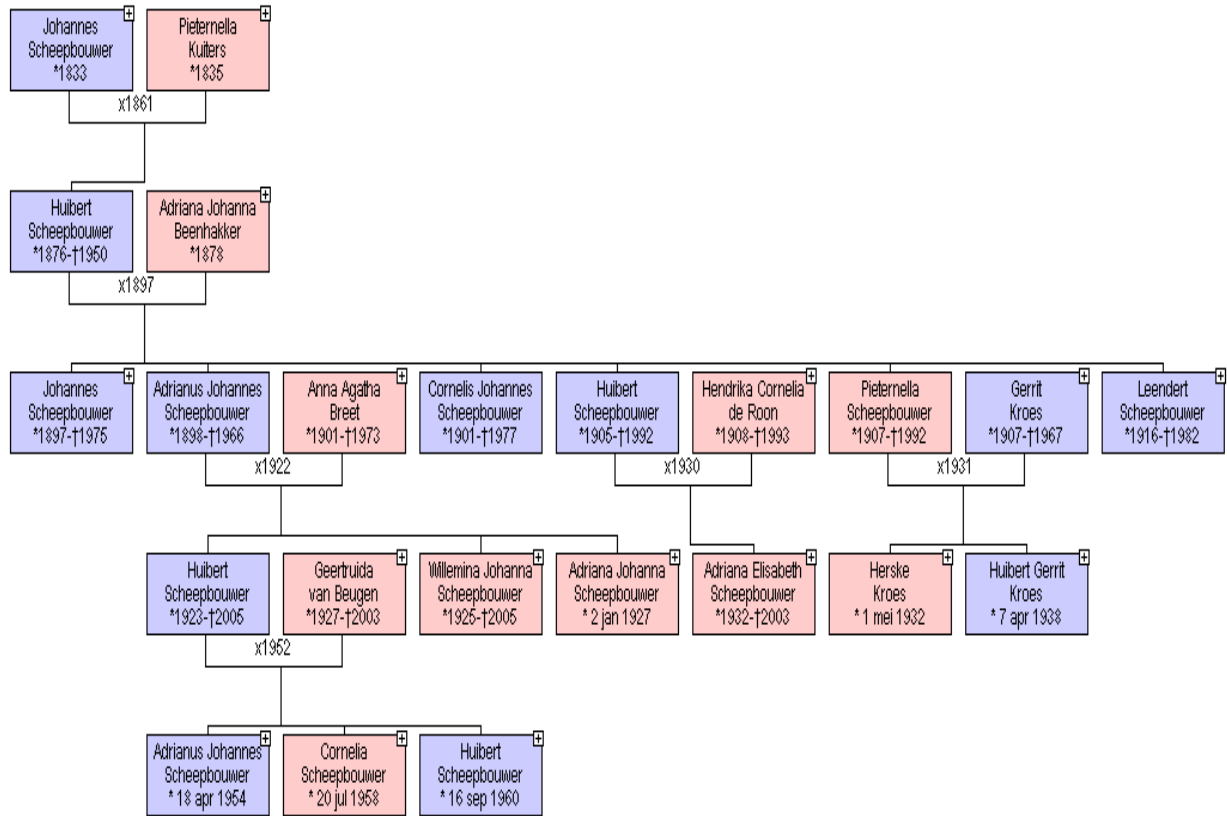
Zelf had hij er een aantal gehad, waarvan er nu nog twee resteerden. Hij kwam regelmatig bij opa thuis en zag hoe deze in de schuur bezig was met letterbakken en het zetten van teksten voor brochures, reclamedrukwerk etc. Het drukken ging toen nog gewoon met de voet.

Uit het vorenstaande blijkt, dat het definitief Huibert Scheepbouwer moet zijn geweest, die eigenaar van de drukkerij annex uitleenbibliotheek was.

Hartelijk dank aan alle respondenten.

Deze reactie geeft de verklaring voor de verwondering van Len over de omvang van het huisje. De drukkerij stond in de schuur!

Hieronder een uittreksel uit de stamboom. Excuses voor de kleine weergave daarvan. Een vergrootglas kan hier uitkomst bieden!

6. Uit de pers.

Kees Scheepbouwer uit Amstelveen, vond dit bericht in de (Kampeer)Kampioen van de ANWB. Weet iemand welke mevrouw Scheepbouwer hier aan het woord is?

kampioen campingervaringen

Mevrouw Scheepbouwer over camping & bungalowpark De Papillon in het Overijsselse Denekamp www.depapillon.nl: "Wij vinden deze camping fantastisch en zijn hier al vier keer geweest. In de omgeving is van alles te doen voor kinderen: er is een dierentuin, er zijn zwembaden, kastelen en een sterrenwacht. Het sanitair is geweldig en de kampeerplaatsen zijn ruim. Het meer met zandstrand is heerlijk om in te zwemmen."

OP **ANWB.NL** VERTELLEN DUIZENDEN LEDEN OVER HUN CAMPINGERVARINGEN: WAS HET ER RUSTIG, SCHOON, SAAI OF KINDERRIJK? OOK JOUW ERVARINGEN ZIJN WAARDEVOL. SURF NAAR **ANWB.NL** (ZOEK OP 'CAMPINGERVARINGEN') EN MAAK KANS OP € 50,- WEBWINKELN OP **ANWB.NL**.

7. Reacties van lezers.

Met uitzondering van de vorenstaande en de reacties op de boekenlegger, zijn er geen andere reacties ontvangen.

8. Financiën.

In het vorige nummer maakte ik melding van het feit dat vanaf half 2008 de zorg voor de financiën in handen is gelegd van ons bestuurslid Tineke Scheepbouwer.

Zij zal er in de toekomst op toezien dat de bijdragen op tijd worden ontvangen en de verplichtingen op tijd worden betaald.

Let op:

Het mag inmiddels als bekend worden verondersteld dat donaties - waarvan een ieder voor zichzelf de hoogte vaststelt - **vòòr 1 februari van elk jaar** dienen te worden overgemaakt op rekening **8535816 t.n.v. "Het Scheep(s)journaal "**.

Tot nu werd dan als domicilie vermeld: **Wassenaar**. Doordat het penningmeesterschap nu is overgedragen aan Tineke, moet dat vanaf nu worden gewijzigd in: **Markenbinnen**.

Omdat het verenigingsjaar alweer ten einde loopt, verzoeken wij u uw bijdrage voor het jaar 2010 één dezer dagen over te maken.

Hoewel het in een tijd van crisis en recessie eigenlijk niet gepast is, vragen wij toch uw aandacht voor de kwetsbare financiële positie van onze stichting.

In de afgelopen tien jaar is ons aantal donateurs teruggelopen en zijn de productiekosten van bv. ons journaal alleen maar gestegen. Toch hebben wij tot nu toe niet aangedrongen op verhoging van uw bijdrage.

Dit keer dan toch een dringend beroep op u:

- willen diegenen, die tot nu toe € 12,50 hebben bijgedragen, deze bijdrage vanaf 2010 minimaal stellen op € 15,-- (meer mag uiteraard ook) en - willen alle anderen hun bijdrage met tenminste 10% verhogen. Voor uw welwillende medewerking bij voorbaat hartelijk dank!

HET BESTUUR VAN DE FAMILIESTICHTING WENST AL HAAR DONATEURS EN
AANVERWANTEN GEZELLIGE KERSTDAGEN EN ALLE GOEDS IN HET NIEUWE
JAAR!

9. Tenslotte.

Helemaal tot slot nog een keer de verschillende mogelijkheden om de ongetwijfeld vele inzendingen aan de redactie te doen toekomen!

Om het Uw redacteur zo veel mogelijk naar de zin te maken, wordt toezending van te plaatsen bijdragen via e-mail of door middel van een floppy erg op prijs gesteld!

Postadres	Crocusstraat 43, 2241 VX, Wassenaar
Bellen (vast)	070-5112963
Bellen (mobiel)	06-42 38 86 81
Fax	070-5146549
E-mail	hoesch@online.nl